

БӨЛІМ: ЖАЛПЫ РУБРИКА

Зауыт-фабрикалар

ЖАРИЯЛАНДЫ
08.07.2023СІЛТЕМЕ
https://bilimger.kz/141169/

Қазіргі заманда әлемді фабрикаларсыз елестету мүмкін емес, өйткені экономика жанеде елдер арасындағы қатынас жүріп жатыр. 18 ғасырдың аяғы мен 19 ғасырдың бас кезінде Батыс Еуропада болған өнеркәсіп төңкерісі нәтижесінде бұрынғы мануфактуралардың орнына құрылды. Ресейде ең алғаш рет 19 ғасырдың басында фабрикалар пайда болды, ал қазақ жерінде 1 ғасырдың 2-ші жартысында салына бастады. Жоғарыда айта кеткендей елдер арасында қарым-қатнас пайда болды жәнеде заттарды экспорттау басталды. Алайды біз білетініндей фабрикалар бізге кері әсерін тигізеді қоршаған ортаға, адам денсаулығына. Жыл сайын фабрикалардан шығатын түтін, қалдықтар саны тоннаға жетеді. 18-19 ғасырларда көмір отыны индустрияның қозғаушы күшіне айналды. Соның салдарынан қоршаған орта орны толмас зардап шеге бастады. Көптеген ауыл аймақтарда қыста жауған қарды көрсек, қар беті қап-қара болып жатады ол үйде жанып жатқан көмірдің әсері жәнеде қалада көлік көптігінен тура сондай жағдай орналады. Соғыс жылдарында КСРО-ның әр түкпірінен зауыттар мен фабрикалар қауіпсіз жерлерге көшірілді. 21-ші ғасырда ондай айла-тәсіл болмайды, өйткені қазір Қазақстанның түпкір-түпкірінде елді мекен орналасқан. Статистикалық деректерге сүйенсек, 2010 жылы Атырау облысының атмосфералық ауасына 94 мың тонна лас қалдық шығарылған, 2011 жылы - 107 мың тонна, 2012 жылы - 118 мың, 2013 жылы - 136 мың, 2014 жылы - 160 мың тонна. Жыл өткен сайын екпіндеп өсіп келе жатқан қалдық мөлшері тек 2015 жылы ғана төмендеген, ресми көрсеткіш 142 мың тоннаны құрады. Алайда осыдан соң мөлшер одан әрі ұлғая түсті. Қазақстан бойынша ең үлкен қалалар Шымкент, Алматы, Астана бұл қалаларда зауыт-фабрикалардан басқа ауа ластаушы факторлар жетіп артады. Мысалы; дәмханалардан, көліктерден шығатын түтін. Автокөліктердің зиянды заттарды шығарудағы үлесі 60 - 80 пайыз құрайды. Ал Алматы қаласында — 90 пайыз. Статистикаға сәйкес, бір күн орташа адам 20 мыңға дейін жылы дем алады. ауаның литр. Бұл, бірге күл мен күйе бөлшектер мен улы булар орган күзде оттегімен. Осының бәрі біртіндеп адам уландырғыш, өкпе сақтауға. түтін созылған ықпалы бас ауыру, жүрек

айну, шырышты тітіркенуі жетекші, денсаулығы нашарлаған. Қазіргі кезде көптеген ғалымдар ауаны тазартуға деген өз үлестерін қосып жатыр, менің ойымша егерте зауыт-фабрикалардың салынуын тоқтатса көптеген дамыған елдердің экономикасы зардап шегеді. Ауаны тазалауға менде өз үлесімді тигізгім келеді, мысалы;1) Сіңіру әдісі. Ол әк сүзгілер орнату, белсендірілген көмір, аммиак қамтиды.2) Тотығу әдісі. Бұл әдіс зиянды қоспалардың «жағу» көздейді. 3) Каталитикалық әдісі. Ол сізге өз бөлу жеделдету үшін қатты катализатор арқылы улы газдар мен булардың өткізіп мүмкіндік береді.4) Механикалық әдісі. Бұл өте жиі бүгін пайдаланылады. механикалық әдіс арнайы турбина ішіне улы газдар бағыттап қамтиды.5)Электропламя әдісі. Бұл әдіс бүгінгі күні жаңа және ең тиімді болып саналады. Мен жарқын болашаққа сенемін жәнеде осы айтылған проблема жақын арада шешіледі деген ойдамын.

ҚМ АА Куәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.